

Kansainväliset huumausaineiden käytön ehkäisyn standardit – UNODC / WHO: n toinen päivitetty versio (International Standards On Drug Use Prevention - UNODC/WHO Second Updated Edition)

UNODC ja WHO ovat julkaisseet päivitetyn version kansainvälisistä huumausaineiden käytön ehkäisyn standardeista. Standardien päivittämiseen on osallistunut 143 tutkijaa, poliittista päättäjää, käytännön toimijaa ja valtiosta riippumattomien ja kansainvälisten järjestöjen edustajaa 47 eri maasta. Standardit pohjautuvat nykyisin saatavilla olevaan tieteelliseen näyttöön, joita järjestelmällisesti tarkastelemalla on koottu toimenpiteitä ja toimintamalleja, joiden on havaittu parantavan ja tukevan huumeiden käytön ennalta ehkäisyä.

HUUMEIDEN KÄYTÖN ENNALTA EHKÄISEMINEN EDISTÄÄ TERVEYTTÄ JA TURVALLISTA KASVUA JA KEHITYSTÄ

Näissä standardeissa keskitytään huumeidenkäytön aloittamisen ehkäisyyn sekä päihteiden käytön häiriöiden (haitallisen aineen käytön tai riippuvuuden) kehittymisen välttämiseen etenkin lapsilla ja nuorilla. Näissä standardeissa ei käsitellä toissijaisia tai tertiäärisiä toimia, kuten mm. huumeriippuvuuden hoitoa tai huumeidenkäytön aiheuttamia terveydellisiä tai sosiaalisia ongelmia, eivätkä standardit koske lainvalvontaviranomaisten toimia tai lääkevalvontaa. Vaikka standardien pääpaino on kolmessa YK:n yleissopimuksessa mainittujen kiellettyjen huumeiden käytön ehkäisemisessä (mukaan lukien reseptilääkkeiden ei-lääketieteellinen käyttö), asiakirja perustuu siihen, että tutkittua tietoa ja kokemuksia on kerätty myös muiden psykoaktiivisten aineiden osalta, kuten tupakan ja alkoholin.

Näiden standardien tarkoituksena on koota ja esittää vuosien kuluessa kertyneet tutkimustulokset sellaisessa muodossa, joka lisää poliittisten päättäjien kykyä perustaa päätöksensä näyttöön ja tieteeseen. On olemassa vahva ja kiireellinen tarve kehittää ja tukea päihteiden käytön ehkäisemisen tutkimusta maailmanlaajuisesti. Aineiden käytön ennaltaehkäisyn yleinen tavoite on kuitenkin paljon laajempi: lasten ja nuorten terveen ja turvallisen kehittymisen tukeminen vahvistaa heidän kykyjään ja potentiaaliaan elämässä sekä auttaa heidät osaksi yhteisöään ja yhteiskuntaa. Tehokas ennaltaehkäisy parantaa merkittävästi myös lasten, nuorten ja aikuisten myönteistä sitoutumista perheisiin, opiskeluihin, töihin ja yhteisöön.

On huomioitavaa, että huumausaineita ja niiden käytön seurauksia ei yleisesti tunneta ja tiedetä riittävän hyvin. Tämän on todettu olevan tärkeimpiä tekijöitä, jotka lisäävät yksilön haavoittuvuutta. Muita huumausaineiden käyttöön liittyviä haavoittuvuustekijöitä ovat geneettinen alttius, persoonallisuuden ominaisuudet (esim. impulsiivisuus, riskihakuisuus), henkisten ja käyttäytymishäiriöiden esiintyminen, perheessä tapahtuva laiminlyönti ja hyväksikäyttö, opintoihin ja yhteiskuntaan kiinnittymättömyys sekä ympäristö (mukaan lukien tiedotusvälineiden vaikutus). Sitä vastoin psykologinen ja emotionaalinen hyvinvointi, henkilökohtainen ja sosiaalinen pystyvyys, vanhempien vahva kiinnostus ja osallistuminen

lapsen ja nuoren asioihin sekä sitoutuminen kouluihin ja yhteisöihin ovat kaikki tekijöitä, jotka suojaavat yksilöitä riskialttiilta käyttäytymiseltä.

VARHAISLAPSUUS

Raskaana oleville naisille suunnatut interventiot

Huumeiden käyttö raskauden aikana aiheuttaa potentiaalisia terveystriskejä raskaana oleville naisille itselleen sekä heidän syntymättömille lapsilleen, vaikkei käyttö olisi ongelmallista. Kaikille raskaana oleville naisille olisi tarjottava tietoa mahdollisista terveystriskeistä heille itselleen ja heidän vauvoilleen. Tutkittuun tietoon perustuva, integroitu hoito raskaana oleville naisille vaikuttaa myönteisesti lapsen kehitykseen ja käyttäytymiseen sekä vanhemmuuden taitoihin.

WHO: n ohjeissa esitetään seuraavat suositukset:

- Terveysthuollon tarjoajien tulisi pyytää raskaana olevia naisia pidättäytymään huumausaineiden käytöstä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa raskautta. Terveysthuollon tarjoajien olisi tarjottava mini-interventiota kaikille huumeita käyttäville raskaana oleville naisille.
- Terveysthuollon tarjoajien olisi mahdollisimman varhaisessa vaiheessa neuvottava huumeista riippuvaisille raskaana oleville naisille lopettaa huumeiden käyttö ja tarjota tai viitata vieroituspalveluihin lääkärin valvonnassa tarvittaessa ja soveltuvin osin.

Raskaudenaikainen ja varhaislapsuuden terveyden seuranta

Terveysthuollon seurannassa koulutettu sairaanhoitaja tai sosiaalityöntekijä tekee kotikäynnin raskauden aikana ja synnytyksen jälkeen. Tarkoituksena on antaa tietoa vanhemmuudesta ja lisätä siihen liittyviä taitoja sekä tukea monissa erilaisissa asioissa (terveys, asuminen, työ, oikeudelliset asiat jne.). Yleensä tarkoitus ei ole tavoittaa kaikkia äitejä, vaan ne kohdennetaan tietyille erityisryhmille. Kotikäyntien on todettu estävän päihteiden käyttöä myöhemmin elämässä ja ne voivat myös olla kustannustehokkaita vähentäen tulevaisuuden sosiaali- ja terveysthuollon kuluja. Tukea saaneiden vanhempien lapsilla on todettu olevan vähemmän käyttäytymisen häiriöitä ja parempi koulumenestys, kuin vastaavassa tilanteessa olevilla erityisryhmien lapsilla ilman tukea. Lisäksi äidit raportoivat vähemmän ongelmia huumeiden käytön vuoksi.

Tekijöitä, joilla katsotaan voitavan lisätä toimen tehokkuutta:

- Tapaamiset suorittaa aina koulutettu terveysthuollon työntekijä
- Säännöllisiä käyntejä toteutetaan aina lapsen kahteen ikävuoteen asti. Ensin joka toinen viikko ja sitten joka kuukausi vähitellen harventaen
- Vanhemmuuden taitojen tukeminen
- Tuki äideille myös muiden kuin päihdeongelmien käsittelemiseksi (terveys, asuminen, työllisyys, oikeudelliset asiat jne).

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus ja siinä toteutettavat ohjelmat tukevat alle kouluikäisten lasten (2-5-vuotiaiden) sosiaalista ja kognitiivista kehitystä. On todettu, että tarjoamalla kattavia varhaiskasvatuksen palveluja etenkin heikoimmassa sosioekonomisessa asemassa oleville lapsille, voidaan vähentää marihuanan käyttöä 18 ikävuoteen asti sekä vähentää myös muiden huumeiden käyttöä. Tutkimusten perusteella tarkasteltuna varhaiskasvatus voi estää myös muita riskialttiita käyttäytymismalleja ja tukea mielenterveyttä, sosiaalista osallisuutta ja koulumenestystä.

Tekijöitä, joilla katsotaan voitavan lisätä toimen tehokkuutta:

- Lasten kognitiivisten, sosiaalisten ja kielellisten taitojen tukeminen
- Päivittäinen tai lähes päivittäinen osallistuminen
- Varhaiskasvatustoimintaa tarjoavat koulutetut opettajat

LAPSUUS

Vanhemmuuden taito -ohjelmat

Vanhemmuuden taito-ohjelmien tavoitteena on tukea vanhemmuutta yksinkertaisilla neuvoilla. Ohjelmissa korostetaan lämmintä kasvatus tapaa, jossa vanhemmat asettavat säännöt hyväksyttävälle käyttäytymiselle sekä seurataan tarkasti lasten vapaa-aikaa ja ystävyys suhteita. Vanhempia autetaan kehittämään omia henkilökohtaisia sosiaalisia taitojaan ja toimimaan roolimalleina. Vahvan mutta lempeän vanhemmuuden on todettu olevan yksi voimakkaimmista suojaavista tekijöistä päihteiden käyttöä vastaan. Näitä ohjelmia suositellaan käytettäväksi myös nuorten vanhemmille. Tutkimukset soittavat, että perheperustaiset yleisohjelmat voivat estää nuorten huumeiden käyttöä. Koulutetun ohjaajan toimittamat intensiivisemmät ohjelmat näyttävät olevan toimivampia verrattuna yksittäisiin istuntoihin tai tietokonepohjaisiin ohjelmiin.

Tekijöitä, joilla katsotaan voitavan lisätä toimen tehokkuutta:

- Vanhempien ja lasten välisen siteen vahvistaminen erilaisilla toimilla.
- Tuki vanhemmille aktiivisemmän roolin ottamisessa lasten elämässä, esimerkiksi seuraamalla heidän toimintaansa ja ystäviään ja osallistumaan heidän oppimiseensa ja koulutukseensa.
- Tuki vanhemmille siinä, miten tarjota myönteistä ja kehitykseltään asianmukaista kurinalaisuutta.
- Vanhempien roolimallin ymmärtäminen ja korostaminen.
- Ohjelmat järjestettävä niin, että osallistuminen on helppoa (esim. työajan ulkopuolella, ateriat, lastenhoito, kuljetukset, jne.)
- Sisältää tyypillisesti sarjan istuntoja (usein noin kymmenen istuntoa, kuitenkin enemmän työskennellessä syrjäytyneiden tai heikommassa asemassa olevien vanhempien kanssa tai sellaisen hoito-ohjelman yhteydessä, jossa yksi tai molemmat vanhemmat kärsivät päihteiden käytöstä)
- Sisältää tyypillisesti vanhempien, lasten ja koko perheen toimintaa.

- Ohjelmia tarjoavat koulutetut henkilöt.

Sosiaalisten taitojen kehittäminen

Näiden ohjelmien tarkoituksena on, että koulutetut opettajat ottavat lapset mukaan vuorovaikutteisiin toimintoihin antaen heille mahdollisuuden oppia ja harjoitella erilaisia henkilökohtaisia ja sosiaalisia taitoja. Ohjelmat tarjoavat mahdollisuuden oppia taitoja selviytyä päivittäisen elämän vaikeissa tilanteissa turvallisella ja terveellisellä tavalla. Ne tukevat yleisten sosiaalisten taitojen kehittymistä, mukaan lukien lasten henkinen ja emotionaalinen hyvinvointi. Tutkimusten mukaan henkilökohtaisten ja sosiaalisten taitojen kehittäminen opetustilanteiden ohessa voi estää huumeiden käytön aloittamista erityisesti pitkällä seurannalla (yli vuosi).

Tekijöitä, joilla katsotaan voitavan lisätä toimen tehokkuutta:

- Ohjelmat toteutetaan sarjana jäsenneltyjä toimia, joita vahvistetaan toistoilla useiden vuosien ajan.
- Ohjelmia toteuttavat koulutetut ohjaajat
- Istunnot ovat ensisijaisesti vuorovaikutteisia.

Ominaisuudet, joiden katsotaan liittyvän toimen tehokkuuden puutteeseen tai haittavaikutuksiin:

- Käyttämällä ei-interaktiivisia menetelmiä, kuten luentoja.
- Tietojen antaminen vain yksittäisistä aineista tai pelon herättäminen.
- Keskittyminen ainoastaan itsetunnon rakentamiseen ja emotionaaliseen koulutukseen.

Kouluympäristöön vaikuttavat ohjelmat

Nämä ohjelmat vahvistavat opettajien kykyä hallita opetustilanteita ja tukevat lapsia löytämään sosiaalisen roolinsa oppilaana. Samalla vähennetään varhaisia aggressiivisia ja häiritseviä käyttäytymismalleja. Opettajiä tuetaan tyypillisesti toteuttamaan ohjelmia osana päivittäistä opetusta. Tutkimusten mukaan opettajien luokkahuoneen johdonmukaiset johtamiskäytännöt vähentävät merkittävästi luokkien ongelmakäyttäytymistä ja vahvistavat lasten sosiaalisia taitoja sekä akateemista suorituskyykyä.

Tekijöitä, joilla katsotaan voitavan lisätä toimen tehokkuutta:

- Toimintaa toteutetaan heti ensimmäisen kouluvuoden aikana.
- Epäasianmukaiseen käyttäytymiseen reagoidaan heti sovittujen toimintatapojen mukaisesti.
- Asianmukainen käyttäytyminen tunnustetaan ja myös siihen reagoidaan.
- Oppilaiden aktiivinen osallistuminen.

Koulussa pysymisen tukeminen

Kouluopetus, koulunkäyntimahdollisuus ja ikäkohtaisen kielen ja laskutoiminnan taito ovat tärkeitä suojaavia tekijöitä tämän ikäisillä lapsilla päihteiden käytön ennalta ehkäisyn kannalta. Suora koulunkäyntiä tukeva rahallinen tuki perheille ei näytä aiheuttavan merkittäviä tuloksia, kun taas epäsuorat tukitoimet näyttävät toimivan.

Mielenterveyden tukeminen

Sekä lapsuudessa että nuoruudessa lasten, nuorten ja heidän vanhempiansa tukeminen emotionaalisten ja käyttäytymishäiriöiden hoitamiseksi mahdollisimman varhaisessa vaiheessa on tärkeä ennaltaehkäisystrategia.

NUORUUS

Sosiaaliisiin kykyihin ja vuorovaikutukseen perustuva ehkäisevä opetus ja kasvat

Koulutetut opettajat tukevat nuoria oppimaan ja harjoittelemaan erilaisia henkilökohtaisia ja sosiaalisia taitoja (sosiaalinen osaaminen). Näissä ohjelmissa keskitytään edistämään tietoa, tiedon hankkimista ja valmiuksia sen kriittiseen arvioimiseen. Näiden taitojen avulla nuoret voivat vastata ympäröivään paineeseen koskien päihteiden käyttöä sekä yleisemmin selviytyä haastavista elämäntilanteista terveellisellä tavalla. Tutkimusten mukaan tietyt sosiaalisen oppimisen ja vuorovaikutuksen yhdistämiseen perustuvat ohjelmat estävät huumeidenkäytön aloittamista.

Tekijöitä, joilla katsotaan voitavan lisätä toimen tehokkuutta:

- Käytetään interaktiivisia menetelmiä.
- Ohjelmat toteutetaan sarjana jäseneltyjä toimia, joita vahvistetaan toistoilla useiden vuosien ajan.
- Ohjelmia toteuttavat koulutetut ohjaajat (mukaan lukien koulutetut kokemusasiantuntijat).
- Tarjotaan tilaisuus harjoitella ja oppia päätöksentekoa ja kieltäytymisen taitoa.
- Annetaan välineitä havaita päihteiden käyttöön liittyviä riskejä ja välittömiä tai välillisiä seurauksia itselle.
- Ohjata pohtimaan kriittisesti päihteiden käytön normatiivista luonnetta ja päihteiden käytön odotuksia.

Ominaisuudet, joiden katsotaan liittyvän toimen tehokkuuden puutteeseen tai haittavaikutuksiin:

- Käytetään ei-interaktiivisia menetelmiä, kuten luentoja, ensisijaisena toimintatapana.
- Kahdenkeskiset opetustilanteet ja erityisesti pelon herättäminen.
- Vuoropuhelun puute.
- Keskittyminen ainoastaan itsetunnon rakentamiseen ja emotionaaliseen koulutukseen.
- Käsitellään vain eettistä / moraalista päätöksentekoa tai arvoja.

Koulujen käytännöt koskien päihteitä

Päihteiden käyttöä koskevissa koulujen ohjeistuksissa säädetään, että päihteitä ei saa käyttää koulujen tiloissa eikä koulujen toimintaan liittyvissä tapahtumissa. Tämän tulee koskea sekä opiskelijoita että henkilökuntaa. Säädösten tulee olla läpinäkyviä ja niiden tulee sisältää myös ei-rankaisevia mekanismeja (esimerkiksi koulutusta). Korkeakouluissa ja yliopistoissa jotkut ympäristönsuojelutoimenpiteet, sosiaaliset normit sekä markkinointikampanjat saattavat olla hyödyksi päihteiden haitallisen käytön vähentämisessä.

Tekijöitä, joilla katsotaan voitavan lisätä toimen tehokkuutta:

- Kaikki sidosryhmät ovat mukana käytäntöjä suunniteltaessa (opiskelijat, opettajat, henkilökunta, vanhemmat)
- Ohjeistukset määrittelevät selkeästi yhdisteet sekä tilat ja tilaisuudet, joita käytännöt koskevat.
- Tarjotaan neuvontaa sekä ohjataan hoitoon ja muuhun terveydenhuoltoon ja psykososiaalisiin palveluihin sen sijaan, että rangaistaan.
- Tuetaan johdonmukaisesti ja nopeasti.

Ominaisuudet, joiden katsotaan liittyvän tehokkuuden puutteeseen tai haittavaikutuksiin:

- Satunnaisten (huume)testien suorittaminen.

Opintoihin kiinnittyminen

Ohjelmien tarkoituksena on tukea opiskelijoiden osallistumista ja sitoutumista kouluun ja koulutukseen. Ne toteutetaan usein yhdessä muiden ennaltaehkäisevien toimien kanssa.

Tekijöitä, joilla katsotaan voitavan lisätä toimen tehokkuutta:

- Opiskelijoiden osallistuminen.

Yksilöiden psykologisten haavoittuvuuksien tunnistaminen

Jotkin ominaisuudet, kuten impulsiivisuus, ahdistuneisuus tai toivottomuus, liittyvät suurempaan päihteiden käytön riskiin. Kohdennetut ennaltaehkäisevät ohjelmat auttavat näitä erityisen riskialttiita nuoria käsittelemään näitä tunteita sen sijaan, että he ottaisivat käyttöönsä negatiivisia selviytymisstrategioita, kuten päihteiden käytön. Tutkimusten mukaan yksilöiden psykologisten haavoittuvuuksien havaitseminen ja niiden käsitteleminen voivat vähentää päihteiden käytön määrää kahden vuoden seurannassa.

Tekijöitä, joilla katsotaan voitavan lisätä toimen tehokkuutta:

- Toimet toteuttaa koulutettu ammattilainen (esim. psykologi)
- Nuorten erityiset persoonallisuusominaisuudet on todennettu validoiduilla menetelmillä.
- Kaikenlaista stigmatisoitumista pyritään välttämään
- Tarjotaan taitoja siitä, miten suhtautua myönteisesti persoonallisuuteensa.

- Lyhyt sarja istuntoja (2-5).

Mentorointi

Luonnollisella mentoroinnilla tarkoitetaan lasten, nuorten ja aikuisten (esimerkiksi opettajien, valmentajien ja yhteisön johtajien) välisiä suhteita ja vuorovaikutusta. Nämä ohjelmat tukevat erityisesti syrjäytymisvaarassa olevia nuoria (valikoiva ennaltaehkäisy), sekä aikuisia jotka sitoutuvat säännöllisesti järjestämään toimintaa ja viettämään osan vapaa-ajastaan nuorison kanssa. On jonkin verran tutkimustuloksia mentoroinnin vaikutuksesta nuorten huumeiden käytön vähenemiseen.

Tekijöitä, joilla katsotaan voitavan lisätä toimen tehokkuutta:

- Riittävän koulutuksen ja tuen tarjoaminen mentorijille.
- Perustuu hyvin jäseneltyyn toimintaohjelmaan.

AIKUISUUS

Mini-interventiot

Mini-interventio on terveydenhuollossa tapahtuva päihteiden riskikuluttajan lyhyt neuvonta. Sen avulla terveydenhuollon henkilö pyrkii tukemaan henkilöä päihteiden käytön vähentämisessä silloin, kun käyttö on runsasta, mutta siitä ei ole vielä ehtinyt aiheutua mainittavia haittoja. Mini-interventio sisältää päihteen kulutuksen kartoittamisen, neuvonnan ja mahdollisesti muutaman seurantakäynnin. Käynnit ovat lyhyitä, normaalin terveyskeskuskäynnin mittaisia. Mini-interventio toteutetaan tyypillisesti perusterveydenhuollossa, mutta sen on todettu olevan tehokas myös osana koulu- ja työpaikkaohjelmia tai suoritettuna verkossa tai tietokoneiden välityksellä. Motivoivaa toimintatapaa kannattaa hyödyntää osana mini-interventiota. Motivoinnin tavoite on vahvistaa asiakkaan sisäistä motivaatiota ja tukea voimaantumista, joka edesauttaa muutoksen tekemistä. Motivoivan menetelmän tavoitteena on onnistuneen vuorovaikutuksen avulla herättää muutoshalukkuutta, työstää vastustusta ja ristiriitoja sekä tukea asiakkaan omanarvontuntoa ja toimijuutta.

Tutkimukset osoittavat, että mini-interventiot ja motivoiva toimintatapa voivat merkittävästi vähentää päihteiden käyttöä. Vaikutuksia on havaittu eri aineilla (tupakka, alkoholi ja huumeet) ja eri ikäryhmillä (nuoret ja aikuiset). Haitallisen päihteenkäytön seulonta on suoritettava käyttäen validoitua instrumenttia, joka voidaan helposti sisällyttää rutiininomaiseen kliiniseen käytäntöön (esim. AUDIT, ASSIST) WHO suosittelee mini-intervention tarjoamista henkilöille, jotka käyttävät kannabista ja psykostimulantteja. Mini-interventio koostuu yhdestä 5-30 minuutin pituisesta istunnosta, johon sisältyy yksilöllinen palaute ja neuvoja kannabiksen / psykostimulanttien kulutuksen vähentämiseksi tai lopettamiseksi. WHO on kehittänyt Alcohol, Smoking and Substance Involvement Screening Test (ASSIST) -paketin helpottaakseen seulontaa ja mini-interventioita kaikille psykoaktiivisille aineille.

Työpaikkojen päihde-ohjelmat

Suurin osa päihteiden käytöstä tapahtuu aikuisten keskuudessa. Päihtein käyttö saattaa johtaa työntekijän terveysriskeihin ja vaikeuksiin heidän suhteissaan työtovereihin, ystäviin ja perheeseen sekä aiheuttaa turvallisuusriskejä työympäristössä. Työnantajille saattaa aiheutua myös merkittäviä taloudellisia kustannuksia työntekijöiden päihteidenkäytöstä.

Tekijöitä, joilla katsotaan voitavan lisätä toimen tehokkuutta:

- Kehitetty yhdessä kaikkien sidosryhmien (työnantaja, esimiehet, työntekijät) kanssa.
- Työntekijöiden luottamuksellisuuden takaaminen.
- Tarjotaan mini-interventiota (mukaan lukien web-pohjainen) sekä neuvontaa ja hoitoon-ohjausta.
- Vältetään rankaisemista
- Perustuu kommunikaatioon ja yhteistyöhön.
- Liitetään muihin terveys- tai hyvinvointiohjelmiin (esim. sydän- ja verisuonitautien ehkäisyyn)
- Tarjotaan tukea stressinhallintaan.
- Työnantajat, työntekijät ja terveydenhuollon työntekijät sitoutuvat ohjelmaan.
- Päihteiden testaus vain silloin, kun päihdeohjelma sisältää edellä mainitut ominaisuudet.

Media kampanjat

Mediakampanjat ovat interventioita joilla päättäjät voivat vaikuttaa päihteiden käyttöön väestössä. Media kampanjat ovat näkyviä ja voivat tavoittaa suuren määrän ihmisiä suhteellisen helposti. Tutkimukset ovat osoittaneet ristiriitaisia tuloksia huumeiden käytön ehkäisemisessä, lukuun ottamatta tupakoinnin lopettamiseen motivoivia kampanjoita.

Tekijöitä, joilla katsotaan voitavan lisätä toimen tehokkuutta:

- Tarkkaan mietitty kohderyhmä.
- Perustuu vankkaan teoreettiseen pohjaan.
- Liitetään osaksi muita olemassa olevia ehkäisytoimia kotona, koulussa ja yhteisöissä.
- Riittävän pitkä kampanja-aika.
- Järjestelmällinen arviointi.
- Kohdista kampanjoita vanhempiin, koska tällä näyttää olevan vaikutusta myös lapsiin.
- Tavoitteena on muuttaa kulttuurisia normeja koskien päihteiden käyttöä ja / tai perehtyä päihteen käytön seurauksiin.

Viihdepaikat

Viihdepaikkoja ovat baarit, yökerhot, ravintolat sekä ulkotilat, joissa järjestetään suuria tapahtumia. Tutkimusten perusteella viihdepaikkojen henkilöstön koulutus ja tietyt rajoitukset osoittivat joitakin vaikutuksia päihtymiseen, riskialttiiseen päihteidenkäyttöön ja siihen liittyviin haittoihin, myös urheilutapahtumien yhteydessä.

Tekijöitä, joilla katsotaan voitavan lisätä toimen tehokkuutta:

- Henkilökunnan koulutus päihtyneiden asiakkaiden vastuuntuntoisesta palvelemisesta ja käsittelystä
- Lainvalvonta-, terveys- ja sosiaalialojen aktiivisen osallistuminen
- Selkeä viestintä asiakkaille.

LISÄÄ TUTKIMUSTA VAATIVAT PREVENTIOTOIMET

Lisää tutkimusta vaativia ennalta ehkäisyn keinoja ovat mm. harrastetominta, liikunta ja muu vapaa-ajan toiminta, reseptilääkkeiden väärinkäytön ehkäisy, tiettyihin riskiryhmiin kohdennetut toimet, muuntohuumeisen käytön ehkäisy ja median vaikutus päihteiden käyttöön.

Tehokas ennalta ehkäisy; ominaisuudet

Tehokkaan ennaltaehkäisyn kokonaisuuden tulee olla sellainen, joka tarjoaa tieteelliseen näyttöön perustuvien integroitujen toimien ja toimintatapojen kokonaisuuden useissa eri olosuhteissa. Myös kaikki ikäluokat tulee huomioida. Tärkeä tavoite kaikessa toiminnassa on tukea yksilöiden terveyttä ja turvallista kehitystä. Tehokkaan ennaltaehkäisyn kokonaisuus koostuu sopivasta sekoituksesta ympäristöön ja yksilöön vaikuttavista toimista.

Integroitujen toimintavaihtoehtojen ja -tapojen tuottaminen edellyttää vahvoja rakenteita:

- Toimia tukevat politiikat ja oikeudelliset puitteet
- Tieteellinen näyttö ja tutkimus
- Monien alojen ja tasojen koordinointi (kansalliset, osa-alueelliset ja kunnalliset / paikalliset)
- Päätäjien ja ammattilaisten koulutus
- Sitoutuminen tarjoamaan riittävät resurssit ja ylläpitämään järjestelmää pitkällä aikavälillä.

Raportti löytyy kokonaisuudessaan englanniksi osoitteesta:

http://www.unodc.org/documents/prevention/standards_180412.pdf